

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ioannis Calvini, Magni Qvondam Genevensivm Ministri,
Vita, Moribus, rebus gestis, studijs, ac denique morte
Historia**

Bolsec, Hieronymus

Coloniae, 1582

VD16 B 6510

Capvt XXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34782

tum aut scriptum retractauerit, correxeritque. Cæterum astum Caluini considera: reprehensus quippe & hæreseos notatus ab ijs, qui in eius Institutionibus primæ & secundæ editionis, crassos eius errores falsasque sententias multas offenderat, ipse errores in libris suis admissos primum corrigebat, ac tum, suppressis prioribus exemplaribus, & alijs in lucem editis nouis, illos, à quibus erat reprehensus, quæue censura interposita, erroris eum hæreseosque damnauerant, laceffens, eis se audacter opponebat, mendaces, impostores, calumniatores vocans, & ad illam editionem appellans, ex qua errores sustulerat. Per quam imposturam absoluti alicuius & irreprehensibilis doctoris, qui nihil à se scriptum dictumue retractasset, qualis videri haberi que ab omnibus cupiebat, nomen sibi & opinionem parare conabatur.

CAPVT XXIII.

ED de Caluini vita, maligno ingenio, imposturis, de eiusdem immensis doloribus, quibus ante obitum potenti & iusta Dei dextra miserè excruciatu fuit, deque eius animam agentis impatientia atque desperatione satis superque hætenus dictum est; sequitur, vt de doctriniam, & quanta ille synceritate in sacra scriptura tractanda versatus sit, dispiciamus. Illum enim Beza in præfatione sua super omnes omninò san-

sanctos Patres, Doctoresq; tam veteres, quàm nostri seculi, qui vnquam scriptis doctrinaque excelluisse leguntur, extollit, tanquam qui omnes post se longè reliquerit, cùm res multò secus se tamen habeat. Nam ex omnibus, qui vnquam extiterunt, hæreticis (de illis loquor, qui religionem Christianam professi fuere, & zelo se Dei agi iactârunt) qui similia fecerit, & de Deo magis absurdè & impiè locutus sit, atque scripserit, neminem fuisse credo; idque fecisse eum aut per turpem ignorantiam, aut Diabolicam malitiam, aut vtraq; ignorantia simul & malitia transfuersum actum iudico. Cùm enim maligno, ad vindictam valdè propenso, & improbo animo fuisse satis hætenus à nobis probatū adeoque certum sit; quis dicat verè doctum, sapientia, atq; Dei rerumq; diuinarum pura, incorruptaq; cognitione imbutum esse potuisse, scriptura contra testimonium perhibente, In malignam animam sapientiam non ingredi? Neque tamen, iam enim aliquid de eius doctrina dicendum, inficias eo, eloquentem hominem fuisse, in linguarum cognitione versatum fuisse, vidisse multa, legisse & scripsisse etiã multa; sed ad veram diuinarum scripturarum & synceram cognitionem intellectumq; ipsum penetrasse, hoc est, quod planè pernego. Ex ijs, quæ de diuina prouidentia, de præscientia & prædestinatione se ipse, quis recti saniq; iudicij est, qui non clarè perspiciat, Manetis Persæ hære-
fin,

fin, à quo Manichæi nomē sunt sortiti, reuexisse, qui omnia non modò bona, sed mala etiam ex æterno quodam Dei decreto necessariò planè fieri asseuerârunt. Quod licet ijsdem planè verbis Calvinus non dicat, ijsdemq; terminis, tantundem tamen ipsum dicere me demonstraturum deinceps confido. Vbi notare hoc conuenit, sathanæ hunc dolum esse, vt veteres olim damnatas praxes hæresesq; resuscitaturus, post lapsa aliquot temporum spatia, ambitiosos & arrogantes homines inquirat & instruat, per quos easdem rursus disseminet; transformet autem, & tegat alijs verbis, alijsque coloribus obductas proferat, ne agnoscantur, vt simplicibus incautisque, ne ab illis abhorreant, facilius imponat. Et his quidem facile imponere potest; at docti & sapientes homines, sanctique spiritus numine afflati statim, licet ad fucum faciendum alio colore tinctas, agnoscunt tamen, viriliter reijciunt, efficaciterq; conuellere nōrunt. Quod Constantini Magni tempore sic euenisse constat, circa annum Domini plus minus trecentesimo vicesimo octauum; quando Arrius, presbyter Alexandrinus, per huiusmodi Sathanicum astum atque dolum damnatam diu ante, & in Episcoporum synodis reiectam Ebionis, Artemij & Pauli Samosatani falsam & erroneam doctrinam renouauit. Quippe latere hoc Alexandrum Alexandria Episcopum diu non potuit, qui Arrio, Dei verita-

rita-

ritatisque hostis Diaboli instrumento ac ministro, venenum Ebionis, aliorumque propagante & disseminante, quamuis alijs verbis palliare, statim hoc agnouit, detexit, vicinosque Episcopos, vt cauerent, admonuit. Sic Calvinus nostro seculo Manetis hæresim effossam eruit, & in conspectum, aliò tamen ornatu circumdatam cinctamque protulit. Quamuis enim fatalem necessitatem non nominet, neque cum de ea sermonem instituit, tam claris, apertisque verbis vtatur, (ita enim nimium se proderet, fuissetque ab vniuersa statim Ecclesia repudiatus) nihilominus in hominum actionibus necessitatem, Laurentij Vallæ sententiam probans laudansque, constituit. Qua de re in proprio de Dei prouidentia opere, quod post hoc, Deo approbante, propediem sequetur, copiosè tractaturum me spero. Cum scribit autem, defenditque, Adam Dei ordinatione & æterno decreto in peccatum necessariò esse prolapsum; cum Adæ posteros quosdam, qui saluentur, esse electos, alios sempiternæ morti destinatos docet, & diuersitatis huiusce primam præcipuamque causam esse Dei voluntatem asseuerat, sententiam quandam D. Augustini ex eius super Genesin libro, ad hoc comprobandum allegans, qua, quæcunque sunt, fiuntque, eorum omnium solam Dei voluntatem causam existere, ille asserit; huiusmodi cum de Deo docet, nonne Deum summè vituperat & tradu-

traducit? Quis enim adeò durus & inhumanus pater est, qui vt necet, vt laqueo perimat, vt tamque adimat, idcirco filium generat? O doctrinam impiam. Deum scriptura mille in locis pronunciat detestari peccatum & prohibere, neque damnatorum perditione atque punitio-
 ne delectari; vt quis pereat, ab ipsius voluntate alienum esse; ab ipso non esse, quod Israel se perditum eat, & filiorum numero excidat; exprobrare autem eis, quod non intermiserit facere quæcunque optimum, benignissimum, & misericordissimum parentem pro filiorum salute præstare conueniat. Hæc de Deo scriptura prædicat: Calvinus autem hunc tam benignum parentem quosdam idcirco, vt perderet atque damnaret, creasse, & in hunc mundum produxisse affirmat. Hancine igitur doctrinam aut manifesta ex ignorantia, aut Diabolica malitia, aut ex vtraque simul profectam esse animaduertimus? Iam Augustino tam sancto Patri affingere, quasi ille dixerit eorum, quæ in mundo fiunt, omnium Dei voluntatem solam causam esse, cæca grandisque vel ignorantia est, vel malitiosa impostura. Quam enim sanctissimi Patris sententiam producit, ea significatur, tot & tam diuersa animantium genera esse volatiliu, piscium, quadrupedu, reptilium, omnisque, quæ in rebus creatis est, conditionis atque ordinis, aliam rationem dari non posse, quam quod sic condi, crearique; Deus voluerit, & sic illi placue-
 rit,

rit; cū hoc scriptura dicat, sicut Deo placuit, sicut voluit, ita cūcta tam in cælo, quàm in terra facta esse & producta. Casus verò rebellionis & spirituum Apostasiæ, peccati & transgressionis Adam, eorumq; criminum, quæ mali quotidie perpetrant, authorem Deum facere, ita quidem, vt eius voluntas & æternum decretum harum omnium rerum causa esse asseratur; quàm est crassa ignorantia, & quanta cum Dei ignominia coniuncta, contraq; diuinum honorem quàm euidentis est blasphemia? Quod vnquam sensisse aut dicere voluisse optimū pijsimumque doctorem Augustinum quis credat? Hinc itaq; luce meridiana clarius Caluini ignorantia & diabolica elucet malitia. Quem plurimas, si quis aduertat, diuinæ scripturæ sententias mirè sic contortas inuertere, contraq; verum genuinumq; sensum interpretari reperiet; quas ego tamen in id, quod dixi, quodq; propediem in lucem emittere opus decreui, reijcio & referuo. Nunc vero deinceps, quanta is Iesum Christum Dei filiū, Dominum & Redemptorem nostrum ignominia & probro affecerit, videamus.

CAPVT XXIIII.

DVO autem tantummodò, ne sim prolixus, & auditori, lectoriue molestus, in medium adferre decreui, reliquis alteri operi reueruatis. Primum erit de eo, quod Epistolam ad Hebræos

H expo-